PROGNOSUPPDATERING OKTOBER 2026

Ökad tillväxt och stärkt konkurrenskraft

Den globala ekonomin fortsätter att växa i god takt, trots tydliga geopolitiska risker. Även återhämtningen i svensk ekonomi är nu i full gång. Det finns skäl till optimism, men utvecklingen på arbetsmarknaden är fortsatt trög. För att arbetslösheten ska kunna pressas ned är det viktigt att den ekonomiska politiken inte bromsar återhämtningen. Inför nästa års avtalsrörelse kommer Sveriges starka internationella konkurrenskraft och det svenska näringslivets förhöjda vinstandel att vara viktiga utgångspunkter när de fackliga avtalskraven mejslas ut.

TABELL 1

Nyckeltal, utfall och prognos
Procentuell förändring respektive procent

	2025	2026p	2027p
BNP[1]	1,4	2,9 (2,4)	2,3 (2,3)
Sysselsättningsgrad, 15-74 år[2]	69,0	69,5	70,4
Arbetslöshet, 15-74 år[3]	8,8	8,7	8,3
Arbetslöshet, 20-66 år[3]	7,5	7,1	6,8
KPIF	2,6	1,4 (1,1)	2,5 (2,2)
KPIF-XE	2,8	0,8 (0,6)	2,4 (2,4)
KPIF-KS	2,8	2,5 (2,2)	2,4 (2,0)
Styrränta vid årets slut	1,75	2,00	2,25

[1] Icke kalenderkorrigerad, [2] procent av befolkningen; [3] procent av arbetskraften
Anm: LO-ekonomernas prognos från juni 2026 i parentes
Källa: SCB och egna beräkningar

God global tillväxt men riskfylld energimarknad

Sedan nedstängningen av Hormuzsundet i februari har världsekonomin klarat sig bättre än förväntat. Effekterna har kunnat begränsas genom viss fortsatt export från regionen, minskad global konsumtion av olja, ökad produktion i andra länder och användning av lager. Samtidigt har AI-investeringar och teknikrelaterad handel bidragit till att upprätthålla den globala tillväxten. Konflikten i mellanöstern har dock blivit mer långvarig än många förutsåg, vilket talar för att effekterna på den globala ekonomin kan bli mer långvariga.

Efter att oljepriserna sjönk under sommaren, när många trodde att en lösning var nära, har de under hösten åter stigit till över 100 dollar per fat. Terminsprissättningen[1] pekar mot en förväntan om sjunkande oljepriser under 2027. Men priserna i slutet av året förväntas då ännu vara högre än före konfliktens utbrott.

DIAGRAM 1

Pris på olja och raffinerade produkter i Europa
Dollar per fat, terminsprissättning i streckad linje

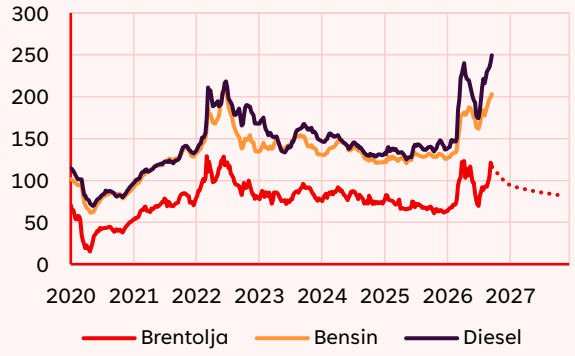

Anm: Drivmedelspriserna redovisas som konsumentpris exklusive skatter. Valutakonvertering från Euro till dollar via ECB:s referenskurser
Källa: FRED, ICE, Europakommissionen och egna beräkningar

Det är dock bensin- och dieselpriserna som direkt påverkar inflationen och ekonomin, snarare än råoljepriset. Priserna på raffinerade oljeprodukter, särskilt diesel, har den senaste tiden stigit mer än råoljepriset. Orsaken till utvecklingen är att stängningen av Hormuzsundet även begränsar produktionen av raffinerade produkter då stora produktionsanläggningar nu skadats eller skurits av. Under våren kunde efterfrågan på raffinerade produkter mötas med vad som fanns i lager och ökad produktion i andra länder. Nu minskar dock

[1] Terminspriser avser priser i avtal om framtida köp eller försäljning av en tillgång, i detta fall olja.

lagren. Samtidigt har flera raffinaderier i Ryssland slagits ut i kriget med Ukraina.

Även den europeiska gasmarknaden påverkas. Gaslagren i EU ligger på rekordlåga nivåer för årstiden, vilket gör Europa mer sårbart vid en kall vinter eller ytterligare utbudsstörningar. Det skulle även påverka Sverige, eftersom den svenska elmarknaden är sammankopplad med de europeiska elmarknaderna.

Stigande långräntor

Under sommaren har räntorna på lån med långa bindningstider stigit betydligt i många länder. Orsakerna har debatterats flitigt. Utvecklingen speglar troligen flera samverkande faktorer. Efter återkommande utbudschocker under 2020-talet bedömer marknaden att det finns risk för att inflationen kan bli högre även på längre sikt vilket gör att långivare kräver mer betalt.

En annan förklaring är det ökade utbudet av obligationer till följd av den starka investeringsvågen kopplad till AI, datacenter och el-infrastruktur. Under 2026 har de stora teknikföretagen i allt högre grad vänt sig till obligationsmarknaden för att finansiera de omfattande investeringar som nu görs. Samtidigt är den offentliga upplåningen hög i flera stora ekonomier. När fler vill låna pengar kan långivarna ta bättre betalt och räntan stiger.

De högre långräntorna riskerar att hålla tillbaka den ekonomiska utvecklingen. Inte minst påverkas högt skuldsatta länder som tvingas betala mer för sina statsskulder vilket lämnar mindre pengar till konsumtion och investeringar. Samtidigt innebär den ökade konkurrensen om kapital att finansieringskostnaderna stiger även för andra investeringar. Det finns därmed också en risk för att nödvändiga men mer långsiktiga investeringar, exempelvis i klimatomställningen, trängs undan eller skjuts på framtiden.

Starka tillväxtsiffror i Sverige

Svensk BNP utvecklades starkt under det andra kvartalet i år. Jämfört med motsvarande kvartal föregående år ökade BNP med 3,3 procent. Uppgången var bred och omfattade såväl hushållens konsumtion som investeringar och export. Även på produktionssidan var utvecklingen stark, med tydlig tillväxt i samtliga större branscher.

Den senaste månadsstatistiken talar samtidigt för att tillväxten under det tredje kvartalet kan bli mer dämpad. Både tillverkningsindustrin och byggsektorn har visat svagare utfall. Stämningsläget i näringslivet är dock fortsatt starkt och har legat över normala nivåer under det senaste året. Det talar för att återhämtningen kommer fortsätta, om än i något lugnare takt.

Hushållens syn på den egna ekonomin närmar sig också ett normalläge. Under 2026 har reallöneökningarna varit goda, vilket sannolikt har bidragit till att stärka hushållens humör. Skillnaden mellan hushåll är dock tydlig. Bland hushåll med högre inkomster har förtroendet återhämtat sig till normala nivåer, medan utvecklingen är svagare för hushåll med lägre inkomster.

Hushållens mer positiva syn märks också i konsumtionen som utvecklats starkt. Den senaste statistiken pekar på en volymökning på omkring 4 procent i årstakt, främst driven av en hög konsumtion av sällanköpsvaror.

DIAGRAM 2

Stämning i näringsliv och hushåll

Barometerindikatorn, 100=historiskt medelvärde

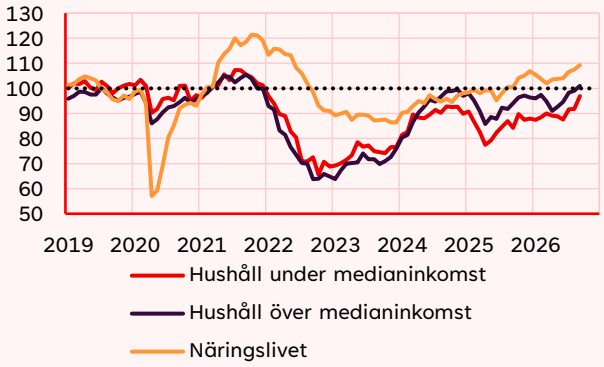

Källa: KI och egna beräkningar

De senaste månadernas starka tillväxtutfall talar för att svensk ekonomi är på väg att lämna lågkonjunkturen bakom sig. Samtidigt finns risker som kan påverka utsikterna inför 2027. I omvärlden bidrar de pågående konflikterna till högre energipriser och större osäkerhet.

Inhemskt har Riksbanken blivit tydligare med att styrräntan kan behöva höjas mot slutet av 2026, med ytterligare höjningar under 2027. Även finanspolitiken kan bli mindre expansiv nästa år. Reformutrymmet enligt det finanspolitiska ramverket bedöms vara begränsat, samtidigt som flera kostsamma men tillfälliga åtgärder löper ut under 2026. Det innebär att finanspolitiken sannolikt kommer att ge mindre stöd till efterfrågan under 2027 än under innevarande år. I ett läge där vi just börjar lämna lågkonjunkturen bakom oss riskerar en alltför snabb åtstramning kunna skada återhämtningen.

Sammantaget väntas svensk ekonomi växa med 2,7 procent 2026 och 2,3 procent 2027.

Politiska åtgärder skymmer prisutvecklingen

Inflationen är för närvarande låg. Mätt som KPIF uppgår inflationen till 1,5 procent. Men inflationstakten hålls nere av en rad politiska åtgärder såsom sänkt matmoms, lägre drivmedelsskatt och halverad kostnad för lokaltrafik. Om dessa räknas bort är inflationen betydligt högre. Mätt som KPIF-KS (KPIF med konstanta skatter och subventioner) uppgår inflationen till 3 procent.

Pristrycket på livsmedel och andra varor har hittills varit svagt. De högre energipriserna i omvärlden har ännu inte fått något tydligt genomslag i producent- eller konsumentledet. Samtidigt talar den fortsatta turbulensen på energimarknaderna, tillsammans med en gradvis försvagning av kronan under 2026, för att varupriserna kan stiga framöver. Det kan ske genom högre produktions-, import- och transportkostnader.

Tjänstepriserna har påverkats mer direkt av de stigande energikostnaderna. Framför allt har flygpriserna stigit kraftigt till följd av högre flygbränslepriser, men även priserna på andra transporttjänster har varit förhöjda under det senaste halvåret. Så länge energipriserna ligger kvar på höga nivåer väntas dessa effekter bestå. Om oljepriset skulle falla, exempelvis till följd av minskad geopolitisk oro, kan tjänsteinflationen däremot dämpas snabbare.

Framöver väntas inflationen stiga. Uppgången beror främst på att flera tillfälliga finanspolitiska åtgärder fasas ut, men också på att varupriserna gradvis stiger från låga nivåer. Under våren och sommaren 2027 väntas inflationen som högst bli omkring 3 procent, för att därefter avta under hösten. Rensat för de finanspolitiska åtgärderna blir uppgången mindre markant och inflationen bedöms börja falla tidigare under 2027. För helåret 2027 bedöms inflationen mätt som KPIF-KS ligga på 2,4 procent. Då inflationen förväntas landa så nära målnivån saknas skäl för Riksbanken att genomföra några större räntehöjningar.

DIAGRAM 3

Inflation

Årsförändring, procent. Streckade linjer prognos

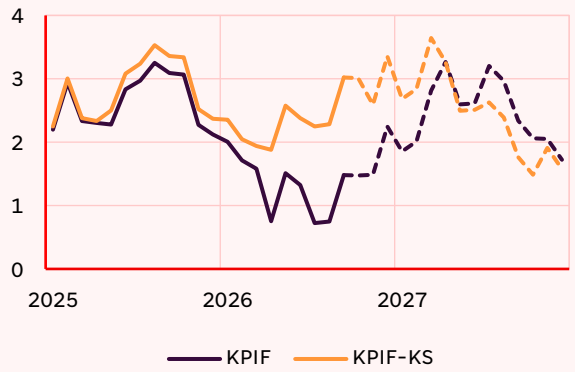

Anm: LO:s definition av KPIF-KS skiljer sig från SCB:s genom att även den halverade kostnaden för månadskort i kollektivtrafiken ingår i måttet.
Källa: SCB och egna beräkningar

Långsam återhämtning på arbetsmarknaden

Den konjunkturförbättring vi är inne i väntas medföra en tilltagande efterfrågan på arbetskraft. Uppgången är dock förhållandevis dämpad. Det anmäls fortfarande färre – inte fler – lediga jobb på Arbetsförmedlingen. I år förväntas sysselsättningen därför öka med 1 procent och nästa år med 1,4 procent.

Samtidigt ökar arbetskraften i god takt, främst beroende på ett ökat arbetskraftsdeltagande i högre åldrar. Därför ser vi endast en långsam nedgång i arbetslösheten, som ser ut att bli 8,7 procent i genomsnitt i år. Sysselsättningens och arbetskraftens utveckling pekar mot en lite snabbare nedgång i arbetslösheten under nästa år,

så att den i slutet av året blir något lägre än 8 procent, med ett årssnitt på 8,3 procent.

DIAGRAM 4

Arbetslöshet, 15–74 år

Originalvärden och trend, procent

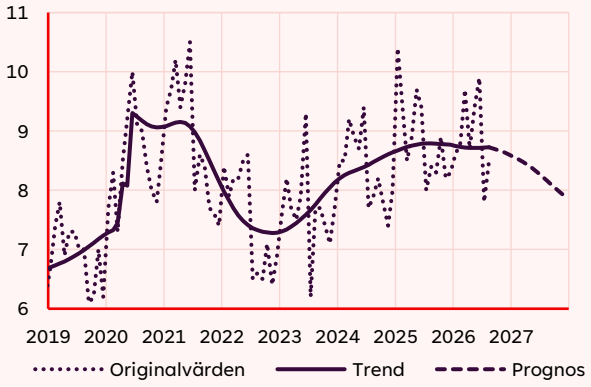

Källa: SCB (AKU) och egen prognos.

Sedan januari 2023 har antalet arbetslösa som är inskrivna på Arbetsförmedlingen ökat med 36 procent bland tjänstemän, samtidigt som den har minskat med 6 procent bland arbetare. Denna utveckling skiljer sig från tidigare perioder med ökande arbetslöshet då främst personer i arbetaryrken drabbats. Arbetare är fortfarande den största gruppen bland de inskrivna arbetslösa, men tjänstemännens andel har ökat från 24 till 33 procent.

DIAGRAM 5

Arbetslösa i arbetar- och tjänstemannayrken inskrivna på Arbetsförmedlingen

Antal personer, januari 2023 – augusti 2026

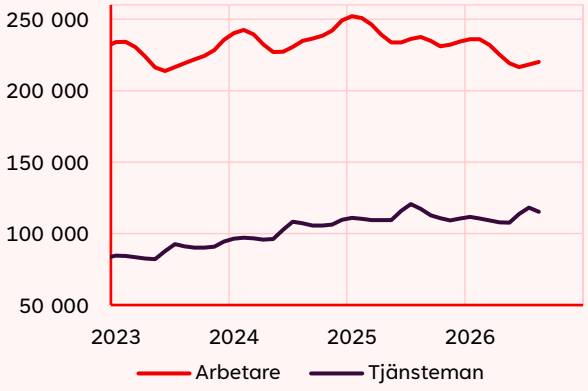

Anm: Indelningen utgår från det yrke där den arbetslösa söker arbete.
Källa: Arbetsförmedlingen och egna beräkningar.

Ny avtalsrörelse på gång

Nästa år väntar en ny stor avtalsrörelse som berör drygt 3,4 miljoner arbetstagare. Nu pågår förberedelser på den fackliga sidan.

Under de två senaste avtalsrörelserna har löneökningstakten tydligt växlat upp jämfört med perioden 2010-2022.

DIAGRAM 6

Löneutvecklingen i hela ekonomin

I procent, centrala avtal samt löneglidning

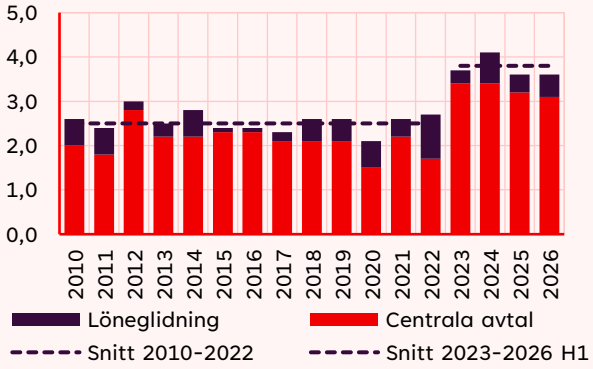

Anm: 2026 visar utvecklingen första halvåret 2026.
Källa: Medlingsinstitutet.

Trots högre löneökningstakt har näringslivets vinstandel fortsatt att stiga och den har nu legat över sitt historiska snitt under en ovanligt lång period. Enligt Konjunkturinstitutet nådde vinstandelen år 2025 sin högsta nivå under hela 2000-talet och förväntas bli än högre i år.

DIAGRAM 7

Bruttovinstandelen (exkl. små- och fritidshus)

Procent av förädlingsvärdet

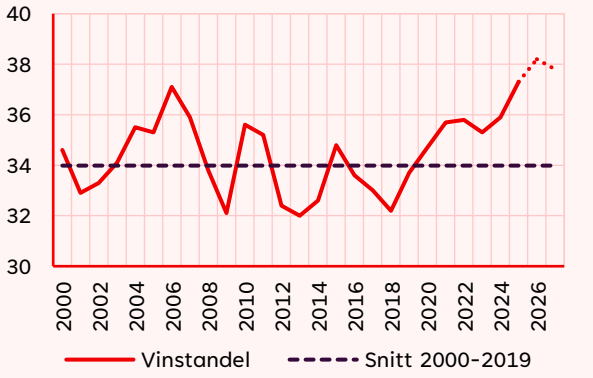

Källa: Konjunkturinstitutet (september 2026).

Den svenska uppväxlingen av löneökningstakten 2023 har sin motsvarighet i våra europeiska konkurrentländer. Samtidigt har den svenska exporten utvecklats bättre jämfört med konkurrentländerna, och Sverige har tagit marknadsandelar.

Slutsatsen är att Sveriges internationella konkurrenskraft har stärkts ytterligare under de senaste åren. Det gäller enligt Medlingsinstitutet även när hänsyn tas till valutaeffekter.[2] Vidare konstaterar Medlingsinstitutet att vinstandelarna i näringslivet, liksom exportvolymen, har utvecklats starkare i Sverige än i Euroområdet sedan 2019.

DIAGRAM 8

Exporttillväxt i förhållande till exportmarknadernas tillväxt

Index, 2016 =100

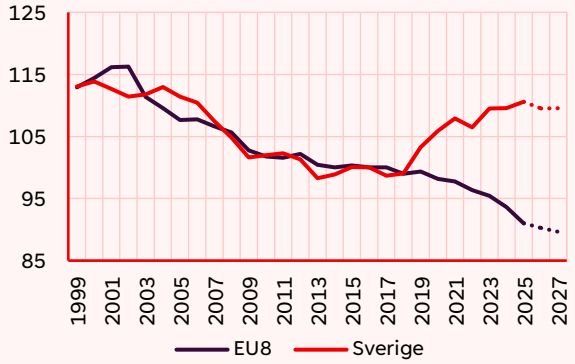

Anm: EU8 är ett KIX-vägt index av Finland, Österrike, Frankrike, Italien, Tyskland, Belgien, Danmark och Nederländerna.
Källa: OECD Economic Outlook nr 119 (juni 2026) och egna beräkningar.

En hög vinstandel, och därmed låg löneandel, och stark konkurrenskraft kommer att vara centrala utgångspunkter när LO-förbunden i november presenterar sina gemensamma lönekrav.

[2] Medlingsinstitutet, *Löneläget juni 2026*.